

BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET

Faktaark: Frihed til kortere skoledage og afskaffelse af understøttende undervisning

Aftale om folkeskolens kvalitetsprogram sikrer permanent mulighed for kortere skoledage og øget lokal frihed til at prioritere ressourcer og kvalitet.

Med aftalen om folkeskolens kvalitetsprogram afskaffes den understøttende undervisning, som blev indført med folkeskolereformen fra 2014, og erstattes af *skolens timebank*. Det betyder samtidig, at mulighederne for lokalt at afkorte skoledagen gøres permanent. Aftalen følger dermed op på de midlertidige udvidede frihedsgrader, som siden COVID-19 har været gældende på folkeskoleområdet.

Der vil stadig være et minimumskrav til undervisningstidens samlede længde, som omfatter alt, hvad der indgår i skoledagen, dvs. undervisning i fagene, tid til andre aktiviteter og pauser. Men det vil fremover være op til kommuner og skoler at beslutte, om der skal afsættes tid til andre aktiviteter i skolen end undervisningen i fagene og pauser. Denne tid vil fremover indgå i skolens timebank, som det er muligt lokalt at prioritere over. Skolerne er dog fortsat forpligtede til at gennemføre klassens tid, ordblindetest og screening for høj begavelse i 1. klasse.

Det er kommunalbestyrelsen, der træffer beslutning om at afkorte skoledagen efter en ansøgning fra skolelederen, som skal indhente en udtalelse fra skolebestyrelsen. Kompetencen til at godkende ansøgning om afkortning kan delegeres fra kommunalbestyrelsen til forvaltningen eller skolebestyrelsen/skolelederen. Beslutningen om at afkorte skoledagen vil fremover kunne træffes for en hel skole ad gangen, og der vil ikke være bureaukratiske krav om begrundelser herfor.¹

Skolens timebank udgør samlet 2.730 mio. kr. årligt. Det tæller også ressourcer, som skolerne skal anvende til indsatser i dansk og matematik, målrettet de ca. 10 procent mest udfordrede elever i folkeskolernes almenklasser (500 millioner kroner årligt).² Til sammenligning er der i dag bundet ressourcer til den understøttende undervisning svarende til ca. 2,5 mia. kr.

¹ I dag kan beslutningen som følge af de midlertidige udvidede frihedsgrader træffes for en årgang eller en klasse, og der skal være en pædagogisk begrundelse for afkortningen, når skolelederen ansøger kommunalbestyrelsen om godkendelse til afkortning årgangs- eller klassevist.

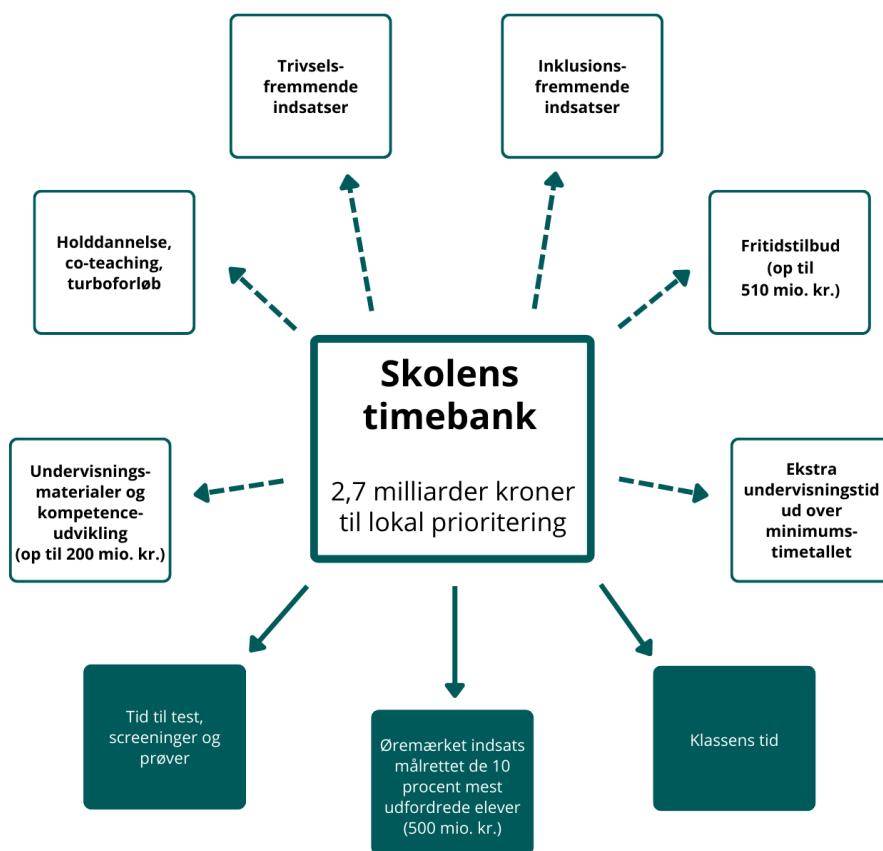
² Der afsættes i alt 35 mio. kr. i 2024, 110 mio. kr. i 2025, 210 mio. kr. i 2026, 310 mio. kr. i 2027 og 500 mio. kr. årligt fra 2028 og frem.

Hvad kan timebanken bruges til?

Det besluttet lokalt, om skolens timebank skal anvendes til indsatser og aktiviteter i skolen, som ligger i forlængelse af undervisningen i fagene, fx trivselsrettede eller pædagogiske aktiviteter à la understøttende undervisning i dag, eller om ressourcerne skal anvendes til indsatser, der styrker kvaliteten i selve undervisningen, fx holddannelse, to-voksenordninger, co-teaching mv. Det er således muligt at holde fast i de lange skoledage eller at afkorte skoledagen, hvis det ønskes lokalt. Ressourcerne vil ikke være bundet til den enkelte klasse men kan prioriteres derhen, hvor der er behov. Hvis der fx er udfordringer i 3.a men ikke 3.b kan der således prioriteres ekstra voksne i form af fx-to-voksenordning, små hold eller co-teaching i 3.a.

Skolerne vil dog være forpligtet til at give de ca. 10 procent fagligt mest udfordrede elever i folkeskolens almenklasser en styrket indsats i dansk og matematik. Ressourcerne hertil vil skulle prioriteres fra skolens timebank. Men skolens leder får frihed til at tilrettelægge indsatsen. Det kan fx være intensive undervisningsforløb i små hold eller andre indsatser, der kan løfte eleverne fagligt. Der fastsættes et selvstændigt lovkrav om en styrket indsats i dansk og matematik.

Det vil samtidig være muligt for kommunalbestyrelsen at anvende en del af ressourcerne til at kompensere SFO/fritidstilbuddene, hvis det besluttet at afkorte skoledagens længde, fordi det vil øge pasningsbehovet (op til 510 mio. kr.) og at anvende en del af ressourcerne til kompetenceudvikling eller indkøb af materialer mv. (op til 200 mio. kr.). I så fald vil ressourcerne i skolens timebank reduceres tilsvarende.

Figur 1. Figuren illustrerer, hvordan ressourcerne i skolens timebank kan prioriteres lokalt. De grønne bokse markerer indsatser, som skolerne er forpligtede til at prioritere.

Hvor mange ressourcer er der i skolens timebank?

Tabel 1 viser de samlede ressourcer (i mio. kr.) til lokal prioritering i skolens timebank efter den centrale omprioritering af den understøttende undervisning og inklusiv ressourcerne til en styrket indsats for de mest udfordrede elever.

Tabel 1. Ressourcer til lokal prioritering i skolens timebank

Mio. kr. 2024-priser	Gældende regler (understøttende undervisning)	Efter aftale (skolens timebank)
Den samlede ramme bundet til understøttende undervisning*	2.495	2.495
Central omprioritering af ressourcer til den understøttende undervisning (-200 timer)	-	-265
Ressourcer til en styrket indsats for de mest udfordrede elever	-	500
Samlet ramme	2.495	2.730

Anm.: Tal er afrundet til nærmeste 5 mio. kr. *Rammen til den understøttende undervisning omfatter den samlede værdi af lærer- og pædagoglønninger bundet til understøttende undervisningstimer samt bevilling afsat til kvalitetsløft af den understøttende undervisning.

For at illustrere, hvor mange ressourcer der er til rådighed til lokal prioritering, kan ressourcerne omregnes til timer, som lokalt kan prioriteres til aktiviteter.

Tabel 2 og 3 viser to eksempler på de samlede ressourcer i skolens timebank (varigt niveau) omregnet til årligt antal timer, når det regneteknisk forudsættes, at undervisningen til en styrket indsats for de mest udfordrede elever varetages 50 procent af lærere og 50 procent af pædagoger (tabel 2) eller af 100 procent lærere (tabel 3). I eksemplerne er det forudsat, at der afsættes forberedelsestid til timerne svarende til de eksisterende normer for understøttende undervisning. Hvis det lokalt besluttes, at alle ressourcerne skal blive i undervisningen, vil der være ca. 2.000 timer i skolens timebank pr. klasse over et helt skoleforløb, som skolerne lokalt vil kunne prioritere til indsatser og aktiviteter, jf. nedenfor. Det svarer til, at der i gennemsnit vil være ca. 200 timer pr. klasse i børnehaveklasse til 9. klasse, som kan prioriteres til lokale aktiviteter. Til sammenligning er der i dag i gennemsnit ca. 185 timer til understøttende undervisning pr. klasse.

Tabel 2. Eksempel 1: Antal timer i skolens timebank, inkl. indsatsen for de 10 procent mest udfordrede elever, varetaget af både lærere og pædagoger

Antal klokketimer (bh.kl. til 9. kl.)	Gældende regler (understøttende undervisning)	Efter aftale (skolens timebank)
Samlet antal timer	1.846	2.013
Heraf timer fra understøttende undervisning*	1.846	1.646
Heraf timer fra initiativ om en styrket indsats for de ca. 10 pct. mest udfordrede elever (50 pct. pædagoger, 50 pct. lærere)	-	367

Anm.: Antal timer er ekskl. pausetid. Skønnet er beregnet med udgangspunkt i det samlede elevtal i folkeskolen på ca. 483.000 (bh. til 9. kl.) og den gennemsnitlige klassekvotient på 21,2, hvilket giver ca. 22.800 klasser i folkeskolen.

*Skønnet omfatter tid afsat til understøttende undervisning og antal timer omregnet fra bevilling afsat til kvalitetsløft af den understøttende undervisning.

Table 3. Example 2: Number of hours in the school's time bank, including the contribution for the 10% most challenged students, covered by teachers.

Antal klokketimer (bh.kl. til 9. kl.)	Gældende regler (understøttende undervisning)	Efter aftale (skolens timebank)
Samlet antal timer	1.846	1.952
Heraf timer fra understøttende undervisning*	1.846	1.646
Heraf timer fra initiativ om en styrket indsats for de ca. 10 pct. mest udfordrede elever (100 pct. lærere)	-	306

Anm.: Antal timer er ekskl. pausetid. Skønnet er beregnet med udgangspunkt i det samlede elevtal i folkeskolen på ca. 483.000 (bh. til 9. kl.) og den gennemsnitlige klassekvotient på 21,2, hvilket giver ca. 22.800 klasser i folkeskolen.

*Skønnet omfatter tid afsat til understøttende undervisning og antal timer omregnet fra bevilling afsat til kvalitetsløft af den understøttende undervisning.